

BERGKERK, 29 november 2020, 1^e ADVENT, kerkelijk 'nieuwjaar'.

ouderling Aaltje Visser, **voorganger ds Casper van Dongen**, lector Joke Verhave, kinderkerk Jasmine Cavello, camera (ivm corona) Marinus vd Kooy, koster Leonore Brons, orgel Warner Fokkens: Lied 451v1,2,5; Psalm 63v1,3; Lied 910 v1,2; 4; 678 v1,2,9 - gereciteerd of solozang ivm corona.

Bijbel (volgens oecum. rooster): **Jesaja 64:1-4a, I Korintiërs 1:4-9, Marcus 13:26-37: "de vijgeboom en 'wees waakzaam'"**.

Gemeente van Jezus Christus

Het is Advent. In plaats van het Germaanse *O denneboom, o denneboom, wat zijn uw takken wonderschoon* zouden we, gezien het Evangelie, beter kunnen zingen: *O vijgeboom, o vijgeboom, wat zijn uw takken* (of beter: *uw blad'ren*) *wonderschoon*.

Nadat 't afgelopen jaar in de kerk een A-jaar, een Matteüs-jaar was, begint deze 1^e Advent-kerkelijke Nieuwjaar- met Marcus. En we horen met de oecumene vandaag uit Marcus 13.

En als kern vind ik daarin (uit Jezus' mond): 'de vijgeboom' en 'wees waakzaam', want in Marcus 13:28 staat: *Leer van de vijgeboom deze les: zo gauw zijn takken uitlopen en in blad schieten, weet je dat de zomer in aantocht is...* En er staat zelfs 2X (v33 en 37): Wees waakzaam! Dat past bij het karakter van Marcus, het kortste evangelie: Hij zit er al vanaf Marcus 1 meteen bovenop -méér dan de andere Evangelisten: –een 'op 't puntje-van-de-stoel-evangelie': *wees waakzaam!*-. En dat past weer bij Advent: Latijn 'advenire' ='er aan komen', niet afwachtend, maar vanouds een 'wees waakzaam'-periode...

't Is raar, dat wij Kerstfeest altijd op een vaste -n.b. Germaanse- datum hebben gevierd; maar de engelen en de ster van Bethlehem kunnen misschien al vannacht verschijnen, of morgen!... ja: misschien geschiedt Gods nieuwe geboorte al nú, hiér, of straks bij u thuis, en, God knows, zelfs in u....?!

En dat Jezus' 'wees waakzaam' past prachtig bij de vijgeboom; 't is zelfs actueel, tot in de politiek! Want de *vijgenboom* heeft veel meer in petto dan die heidense dennen-kerstboom. Hij omspant nl. de hele winter, 't hele jáár; èn 'omhult' de mens. Om met 't laatste te beginnen: Vanouds was *de vijgenboom* 'bid-boom': onder de meer dan hand-grote bladeren die als een tent bijna de grond raken, kan je je heel goed terugtrekken ter meditatie of gebed, om tot jezelf en God te komen:

Als Jezus aan 't eind van Johannes 1 *Natanaël* roept, lett. *van onder de vijgenboom*, geeft dat aan, dat Natanaël iemand met diepgang en geestelijk leven is; niet sullig, maar een *wees waakzaam* type met -onder de *vijgeboom*- een dieper 'ik'. Dat is een dimensie die wij in onze jachtige wereld nogal kwijt zijn: *waakzaam* en geconcentreerd zijn naar binnen toe, en zó, na verdieping en even afstand nemen, pas van binnenuit naar buiten, naar actie.

De vijgenboom is in de bijbel een natuurlijke binnenkamer. Ik sprak iemand die, na een grote carrière, in een klooster was gegaan, met dagelijkse vaste gebeds- en meditatie-tijden. Hij zei me nooit zo geconcentreerd -èn actief!- te zijn geweest, tot in al zijn zenuwen en ziel toe: gééstelijk dieper, èn tegelijk waakzaam–: *waakzaam van onder de vijgeboom*. Ik herken dat: ik ben ivm een studie-opdracht 2X een week, en voor een pastorale training 1X zeven weken in een klooster gegaan, en deed dan bewust mee aan alle vieringen, gebeds- en stille tijden. Dat vaste ritme, die concentratie, was een eye-opener, en gaf mij - behalve verdieping- ook nog eens véél meer 'studie-productie' dan ik ooit thuis opbracht.

Ik hoorde onlangs, dat een hoogleraar -in deze helemaal aan apps en 'social-media'-verslaafde (corona)tijd- studenten opdracht gaf, als test voor hun well-being, 10 dagen al hun digitale en mobiele tools terzijde te leggen, en zo, met inachtneming van de 1,5 meter en groepsbeperking, 'naar binnen' èn dan pas zo veel mogelijk 'naar buiten' te leven.

Ogen gingen open: 'Ik moest voor het eerst de weg vragen, wánt geen app: wat zijn andere mensen áárdig!' Na enige dagen voelden de meeste studenten zich èn meer wezenlijk geconcentreerd èn meer vrij!....

Maar ook in 't groot: 't oppervlakkig en gevaarlijk getwitter, 't nepnieuws waarmee Trump in de VS miljoenen, en hier Baudet duizenden, bestookt, toont het hufferige waar 'vijgeboomloos' leven toe kan leiden: ontmanteling van innerlijke beschaving en èchte waakzaamheid. Het is prachtig om in de prilheid van 1e Advent dié waakzaamheid onderstreept te zien als veilige en verstandige omhulling en binnenkant, als 'kijk eerst náár, -ja ìn-, jezelf'. En dan: 'hoe is jouw omgang met het leven, met God?' Dwz: hoe kan je Jezus (seculier: toékomst) verwáchten (Advent) als je niet bent getraind in positieve verwachting, bidden en innerlijk openstaan vanuit geclassificeerde concentratie? En zo er ook echt voor de ander kan zijn.

Is 't niet toevallig dat in de bijbel de eerste boom de vijgeboom is? Al in Genesis 3 komt de naaktheid, kaalheid, oppervlakkigheid van de mens tot uiting -n.b. in een tuin waar álles mag en kan-, en tóch gingen ze van de éne boom eten waarvan zij nou net niet mochten eten. Nergens staat dat het een appelboom was. Wèl dat 't die ene 'zèlf alles menen te weten'-boom was en juist van dié vruchten moesten ze afblijven... Néé dus. En dan staat er dat ze na die 'zondeval' (pracht woord) *vijgebladeren aaneenrijgen* om hun *naaktheid* te verhullen... alsof dan al de bijbel zegt: 'doe niet zo stom, kijk eerst naar binnen, wees *waakzaam* vanuit innerlijke kracht (die je van God gekregen hebt en waarin je je trainen kunt) i.p.v. die stomme uiterlijke begeertes'. Het zou het nivo van het Kerstfeest opkrikken: Leer van de vijgeboom deze les... wees waakzaam... eerst naar binnen toe, en zó, van onder die grote bladeren, ook naar buiten: *want jullie weten niet wanneer die tijd* -de tijd van de Messias- *zal komen*. 't Kan vandaag zijn, of pas in de zomer na corona... of... ?

De vijgenboom omhult niet alleen de mens in zijn zondigheid en zijn spanningsvol wachten (geeft dus niet alleen innerlijke concentratie), maar omspant ook nog eens onze koude levens-winter. Jezus zegt in 't zelfde Marcus 13: *Leer van de vijgenboom deze les: zo gauw zijn takken uitlopen en in blad schieten, weet je dat de zomer nabij is*. De Statenvertaling zegt heel mooi: *...wanneer zijn tak teder wordt, en de bladeren uitspruiten, zo weet jij, dat de zomer nabij is*.

Wij hadden in mijn laatste pastorietaan een vijgeboom staan -gegroeid uit een vijg die ik eens uit Israël had meegenomen- die was zelfs in ons klimaat uitgegroeid tot een boompje. En al rond 1e advent -eind november- met de oude bladeren er nog aan, kon je letterlijk voélen hoe die *tedere takken uitliepen* met dán al knopjes van nieuw blad, en met zelfs kleine toekomstige vijgen-in-spé! ...nu al: in onze koude herfst- en winterwereld!

En dat is nou precies wat de komst -de geboorte- van Jezus wil zeggen: Hij is een Fremdkörper -een vréemd lichaam- in deze verkilde, stormachtige twitter-wereld...

De vijgenboom voerspelt toékomst, -christelijk is dat Jézus' komst door de winter heen ...*Eens komt de grote zomer* (lied 747)... Maar Hij zegt er wèl bij: *Pas op, wees waakzaam, want jullie weten niet wanneer die tijd zal komen: 's avonds, of midden in de nacht, of bij het eerste hanengekraai, of 's morgens vroeg*. Maar: *Laat hij jullie niet slapend aantreffen wanneer hij plotseling komt. Wat ik jullie zeg, zeg ik tegen iedereen: wees waakzaam!*...

En dan zit je deze 1^e Advent bij wijze van spreken nog onder je vijgenboom: nog omsloten, verinnerlijkt... -ja begin daar maar mee: coronatijd geeft ook kansen!- Breng je geestelijk leven en je 'ik' op orde, vóór je door de bladeren naar buiten gaat turen naar sterren, engelen, glitter, glans, twitter en -nog erger- politici die inspelen op angst... God geeft ons via 't innerlijk leven, via *de vijgenboom*, éigen kans, en hopelijk krácht, om herboren met Hem, als nieúw, op weg te gaan. Of op zijn minst (als je ouder bent) dat úit te dragen!

O vijgeboom, o vijgeboom wat zijn uw blad'ren wonderschoon
...Amen.